

Geloven tijdens het
tandenpoetsen

Jan Willem van Dijk

Geloven tijdens het tandenpoetsen

Twaalf oefeningen

Uitgeverij Jes! – Zoetermeer

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Uitgeverij Jes! is een samenwerking tussen Boekencentrum Uitgevers en de HGJB. Kijk voor meer informatie op www.jesvoorjou.nl.

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan *De Nieuwe Bijbelvertaling*, © Nederlands Bijbelgenootschap 2004, tenzij anders vermeld.

Ontwerp omslag: Artistry

Vormgeving binnenwerk: Gerard de Groot

ISBN 978 90 239 2780 8

NUR 707

© 2014 Uitgeverij Jes! – Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Introductie – Is jouw geloof ook zo geestelijk?	7
1 Voorbede doen	12
Bidden met effect <i>2 Korintiërs 1:8-11</i>	
2 Aangenaam ruiken	21
Peptalk bij tegenslag <i>2 Korintiërs 2:12-3:1</i>	
3 Veranderen	30
Op Jezus gaan lijken door naar hem te kijken <i>2 Korintiërs 3:7-18</i>	
4 Kwetsbaar zijn	38
Kracht in zwakheid <i>2 Korintiërs 4:7-15</i>	
5 Geloven: ik ben een nieuwe schepping	46
Hoe sta je in het leven? <i>2 Korintiërs 5:14-18</i>	
6 Vrolijk ruilen	55
Ruilen met Jezus <i>2 Korintiërs 5:21 en 2 Korintiërs 8:9</i>	

7 Volharden	64
Bij twijfel en weerstand <i>2 Korintiërs 6:4-10</i>	
8 Verdriet hebben	72
Schuldgevoel, meelijden en troost <i>2 Korintiërs 7:5-11</i>	
9 Geven	79
Met of zonder frisse tegenzin <i>2 Korintiërs 8 en 9</i>	
10 Gedachten krijgsgevangen maken	88
Mindcontrol met God <i>2 Korintiërs 10:3-5</i>	
11 Gods ingrijpen ervaren en teleurstelling	97
Waar zie je God en waarom zie je hem soms niet? <i>2 Korintiërs 12:2-10</i>	
12 Eenheid met de heilige Geest	107
Eeuwige vriendschap <i>2 Korintiërs 13:13</i>	
Gespreksvragen	115

Introductie - Is jouw geloof ook zo geestelijk?

In de zomer van 2012 maakte Nederland kennis met Churandy Martina. Deze Antilliaanse atleet vertegenwoordigde ons land bij de Olympische Spelen in de finales van de 100 meter, de 200 meter en de estafetteploeg. Hoewel hij geen podiumplaats bereikte, verscheen hij na elke finale weer lachend voor de camera. Zijn blijdschap werkte aanstekelijk en Martina was een graag geziene gast in de diverse talkshows rondom de Olympische Spelen. Hij kreeg later nog een rolletje in een commercial.

Wat naast zijn aanstekelijke plezier ook opviel, was dat Martina zijn geloof betrok bij het rennen. Op televisie was te zien dat hij voor elke sprint bad. Je zou misschien denken dat hij dan teleurgesteld in God zou zijn op het moment dat hij zo'n finale niet won, maar dat bleek niet het geval. Bij Martina overheerste de dankbaarheid. Op Twitter schreef hij: 'First of thank you Lord for the blessing 3 Olympic games, 2 of them in the final of the 100m and 200m.'

Begin jaren zestig reed Anne van der Bijl met zijn Volkswagen naar voormalig Joegoslavië. Zijn Kever lag vol bijbels, smokkelwaar voor de christenen achter het IJzeren Gordijn. Na een rit van duizenden kilometers, vaak ook over onverharde wegen, kwam hij weer terug in Nederland en bracht hij zijn auto voor een onderhoudsbeurt bij de monteur. Die opende de motorkap, inspecteerde de motor en geloofde niet dat de auto nog steeds leefde. 'Onmogelijk!'

De motor was helemaal versleten. Hoe kon het dat de auto nog steeds reed? Anne van der Bijl schreef dat toe aan het feit dat hij onderweg elke dag voor de auto had gebeden.

*Onderweg had hij
elke dag voor
zijn auto gebeden*

Bidden voor de finale? Bidden voor je auto? Het geeft mij een ongemakkelijk gevoel. Want mijn geloof is vaak zo geestelijk. De kerk, de bijbelkring, mijn stille tijd – dat zijn vaak de plek-

ken en tijden waarop ik mijn geloof uitoefen. Eventueel nog tijdens het lezen van het kerkblad. Op die momenten heb ik contact met God. Niet als ik in de file sta of boodschappen doe of mijn inbox leegmaak. Dan leef ik gewoon, in deze wereld. En ergens weet ik wel: zo heeft God het niet bedoeld. God wil dat mijn hele leven in het licht van zijn Zoon staat.

Want zelfs een geestelijk mens als Paulus, die zo'n groot inzicht heeft gekregen in het heilsplan van God, betrok het geloof heel dicht bij het gewone leven. Hij schreef dingen als: 'Doe alles wat u zegt of doet in de naam van de Heer Jezus, terwijl u God, de Vader, dankt door hem' (Kol. 3:17) en 'Dus of u nu eet of drinkt of iets anders doet, doe alles ter ere van God' (1 Kor. 10:31). En in een uitspraak als 'Of weet u niet dat uw lichaam een tempel is van de heilige Geest?' (1 Kor. 6:19) wordt ons geestelijke leven zelfs letterlijk met ons gewone leven, ons lichaam, verbonden.

Déjà vu

Maar hoe dan? Hoe kunnen we ons geloof bij het gewone leven betrekken? Hoe worden we ons meer bewust van de verbinding die God in Jezus Christus met ons wil aangaan? Hoe kan ons gewone leven echt 'wandelen met God' worden? Laatst kwam deze vraag aan bod op mijn bijbelkring.

We waren eerlijk tegenover elkaar en het bleek dat we toch niet zo dicht bij God leefden als we graag zouden willen. Een bijbelkringlid concludeerde: 'Ja, we moeten meer bidden en bijbellezen.' Instemmend geknik was haar deel.

Op dat moment had ik een onaangenaam déjà vu. Ik herinnerde me ineens hoe ik als tiener op de jeugdclub mijn jeugdleader hoorde zeggen: 'Jongens, echt: we moeten meer bidden en bijbellezen.' En ik herinnerde me hoe ik als twintiger op de bijbelkring met medestudenten onze conclusie verwoordde: 'Eigenlijk zouden we gewoon meer moeten bidden en bijbellezen.' En nu, als dertiger, was dit dus weer de oplossing voor het verhogen van ons middelmatige geestelijke peil?! Wat zou dan überhaupt nog kunnen verhinderen dat het devies 'meer bidden, meer bijbellezen' mij ook als veertiger en vijftiger nog verder zou achtervolgen?

Moedeloosheid beкроop me. Want ik wilde graag een hechtere band met God, ik wilde ook met hem wandelen in mijn dagelijks leven. Op mijn werk, in de auto en bij verjaardagsfeestjes. Tegelijkertijd dacht ik dat ik daarvoor meer tijd nodig had, en vooral meer stille tijd. En dat lukte me dus al jaren niet...

Op elke plek geloven

De blijdschap van Churandy Martina en het getuigenis van Anne van der Bijl laten mij gelukkig weten dat we niet alleen contact met God hebben op 'geestelijke momenten' tijdens stille tijd, op de bijbelkring of tijdens de kerkdienst. Ook tijdens Olympische finales en tijdens autoritten zijn Gods kracht en liefde beschikbaar. En, ik vul het maar even aan, ook op momenten dat je je tanden poetst, college volgt of de afwas doet. Broeder Laurentius - hij was kok in een klooster in de zeventiende eeuw - zei

al: 'De tijd waarin wij ons werk doen, verschilt niet van de tijd waarop wij in gebed zijn. Ik ga met God om, even rustig gedurende de drukte in de keuken – waar soms verschillende mensen mij tegelijkertijd allerlei dingen vragen – als was ik geknielend voor het heilig Sacrament.'

Als ik daar even bij stilsta, dan gaat er een wereld voor

*Gods gunst rust op mij
als ik op mijn knieën lig
om een sok op te rapen*

me open. De rijkdom in Christus is er dus overal en altijd voor ons. Zijn gunst rust op mij, niet alleen als ik op mijn knieën voor mijn bed lig om te

bidden, maar ook als ik op mijn knieën voor mijn bed lig om een sok op te rapen. Zijn liefde werkt door mij heen, niet alleen als ik in de kantine bid, maar ook als ik in de kantine lach om een goede grap. Zijn wijsheid is in mij, niet alleen als ik een kerkelijke clubavond voorbereid, maar ook als ik een teamoverleg van mijn werk voorbereid. God is mijn Redder en Hij verlost, niet alleen als ik praiseliederen zing op een conferentie, maar ook als het huilen mij nader dan het lachen staat vanwege een nare e-mail die ik heb ontvangen.

Wat betekent dat voor het verlangen van mijn bijbelkring om meer met God verbonden te zijn, om tijdens het hele leven met hem te wandelen? Allereerst denk ik dat we ons minder hoeven vast te bijten op het verhogen van de frequentie van onze bekende christelijke activiteiten. We hoeven ons immers niet zelf omhoog te werken naar God. We dienen toch een Heer die juist naar beneden is afgedaald om ons op te zoeken en bij ons te zijn? Vanuit die rust kunnen we zoeken naar een verbreding van onze omgang met God.

Paulus zet me daarbij op het goede spoor: alles wat je doet,

kun je doen tot eer van God. Met dat verlangen ben ik in de tweede brief van Paulus aan de gemeente van Korinte gaan lezen. Daarin ben ik twaalf werkwoorden tegengekomen waarmee we ons geloof kunnen uitoefenen en inoefenen. Het heeft mij geholpen om mijn geloof minder geestelijk te laten zijn. Ik hoop dat het jou ook zal helpen en dat je gaat beseffen dat God ook in je verdriet, in je gedachten, in je ruzies en in je geluk aanwezig is.

Gespreksvragen

Aan het einde van het boek staan gespreksvragen bij elk hoofdstuk. Omdat elk hoofdstuk op een bijbelgedeelte uit 2 Korintiërs is gebaseerd, kun je op deze manier – alleen of samen met anderen – een groot gedeelte van deze brief behandelen.

1 Voorbede doen

Bidden met effect

2 Korintiërs 1:8-11

Toen ik zeventien jaar was, kwam ik in contact met een vrouw uit onze gemeente die heel dicht bij God leefde. Ze vertelde graag over haar leven met God en ik luisterde graag naar haar verhalen. Een van de dingen die ze vertelde was dat ze regelmatig 's nachts wakker werd. Ze was ervan overtuigd dat het God was die haar dan wakker maakte. 'Maar waarom dan?', vroeg ik. 'Om te bidden natuurlijk!', zei ze. En ze bad dan voor het onderwerp of de personen waar ze op dat moment aan moest denken. 'Want als God me ervoor wakker maakt, dan zal het wel nodig zijn dat er op dat moment voor hen gebeden wordt.'

Haar verhaal maakte diepe indruk op mij. Ik stond versteld – gebruikt God echt zó concreet gewone mensen? En vanaf dat moment, als ik 's nachts eens wakker werd, ging ik bidden voor de mensen aan wie ik op dat moment moest denken. Soms heel vurig, maar vaak genoeg ook gewoon heel rustig, vanuit de overtuiging dat het goed was. En meestal viel ik dan al biddend weer in slaap.

In diezelfde tijd organiseerde de plaatselijke evangelische boekhandel gospelconcerten in een sporthal. Als vrijwilliger mocht je daar gratis naartoe. Vrienden kwamen naar me toe met de vraag of ik ook geen zin had om vrijwilliger te worden. Nou, daar had ik wel oren naar, gratis naar een concert van Rebecca St. James! Ik mocht kiezen welke

taak ik op me wilde nemen. Het leek me wel wat om mee te doen aan de gebedswacht. Dat je dan na een half uur alweer de concertzaal in kon, had daar ook wel wat mee te maken...

Op de tijd dat ik stond ingedeeld ging ik naar boven en voegde ik me bij de bidders. Ik ging maar meteen bidden. Heel eenvoudig, iets in de trant van: 'Heer, zegen Rebecca St. James en de bezoekers. Amen.' Maar toen gingen de anderen bidden. En ik weet nog steeds dat ik mijn oren toen bijna niet kon geloven. Wat een vurige gebeden! Wat een passie en liefde voor de bezoekers van dat concert! Ik wist dat we, terwijl we zo baden, in de nabijheid van God kwamen en hem smeekten om een doorbraak in de levens van de bezoekers. En het onmogelijke gebeurde: ik vergat de tijd. Dat je ook op zo'n manier kon bidden, dat had ik nog nooit meegemaakt.

Zo kwam ik erachter dat bidden niet iets vanzelfsprekends is, zoals ademen. Bidden, dat is iets wat je kunt leren. Zoals ook de leerlingen van Jezus op een gegeven moment naar hem toe kwamen en aan hem vroegen: 'Heer, leer ons bidden.' Bidden is dus een vaardigheid waar je ook in kunt groeien. Of in kunt verslappen.

Mijn leerschool ging nog verder. Op mijn 25^e ging ik naar Ghana voor mijn afstudeeronderzoek. Ik logeerde bij een dominee thuis. Op de eerste dag van mijn verblijf wilde hij

*Bidden is een vaardigheid
waar je in kunt groeien.
Of verslappen*

me de stad Accra laten zien en we stapten in de auto. Ineens deed hij zijn ogen dicht en begon hij te bidden! (We reden nog niet, gelukkig.) Hij bad een eenvoudig gebed om een goede en veilige reis. Nu is het verkeer in Ghana wel iets onveiliger dan hier in Nederland, maar toch was

ik verbaasd. Trouwens, niet alleen de dominee bad voor vertrek. Ook als je met het openbaar vervoer reisde, nam iemand in de bus het woord en bad namens alle aanwezigen voor een goede reis.

Weer terug in Nederland – ik had zo veel geleerd over het gebed – besloot ik zelf grote stappen te gaan nemen. En ik begon met enthousiasme aan een gebedslijstje. Voor elke dag maakte ik een rubriek met daarin een aantal mensen voor wie ik wilde bidden.

Moeite met bidden

Terugkijkend denk ik dat het bij die gebedslijstjes is begonnen. Dat er bij mij toen de klad in is gekomen. Waarom? Ik denk omdat ik het op den duur saai begon te vinden, dat lijstje. Elke dag weer die lijst afwerken. Tsjja, daar voelde ik niet zo veel bij. En vanuit dat saaie gevoel kwamen ook vragen op: Heeft het eigenlijk wel zin? Wat gebeurt er nou wanneer ik bid? Heeft God mijn gebed wel nodig?

Je zou mijn gebedsleven (en het jouwe misschien ook) kunnen vergelijken met een golfbeweging. Het ene moment maak je verhoring op verhoring mee. Het andere moment komen de vragen en twijfels en teleurstellingen op je af. Het ene moment ben je enthousiast en ga je helemaal voor God. Het andere moment lijkt het alsof je droogstaat. Tegelijkertijd vind ik het beeld van de golfbeweging veront- rustend. Omdat het suggereert dat je in perioden dat je enthousiast bent hoger op de golf en dus dichterbij God bent dan in perioden dat je gebedsleven op een laag pitje

staat. Hangt je positie tegenover God dan af van je eigen heiligheid? Zijn enthousiastere christenen beter?

Ontvangen enthousiastere christenen meer gebedsverhoringen?

Ontvangen zij meer gebedsverhoringen? Hoe kom je weer boven op de golf, ook als je niet enthousiast bent? Paulus schrijft daar het volgende over:

8 U moet weten, broeders en zusters, dat de tegenspoed die we in Asia hebben moeten doorstaan, uitzonderlijk groot was. We hadden het zwaar te verduren, zo zwaar dat het onze krachten te boven ging. We vreesden ernstig voor ons leven, 9 we waren er zelfs zeker van dat het doodvonnis al over ons was uitgesproken. Maar juist dat liet ons beseffen dat we niet op onszelf moeten vertrouwen, maar alleen op de God die de doden opwekt, 10 die ons heeft gered en ons opnieuw zal redden uit eenzelfde doodsgevaar. Op hem hebben we onze hoop gevestigd: hij zal ons altijd redden. 11 Terwijl u ons ook mede te hulp komt door het gebed. (2 Kor. 1:8-11; NBV, vers 11 Hsv)

Ik bleef haken bij die laatste woorden: u komt ons mede te hulp door het gebed. Schrijft Paulus echt aan de gemeente van Korinte dat ze hem te hulp kwamen door te bidden voor hem? Dat vind ik maar moeilijk te geloven.

Zwak en toch krachtig

Want ga maar na: Paulus zegt het tegen de Korintiërs. *De Korintiërs!* De gemeente waar de rijke leden aan het avondmaal alles opaten, zodat er voor de arbeiders die later aankwamen niets meer over was (1 Kor. 11). *De Korintiërs:* waar iemand gerust met de vrouw van zijn vader samenwoonde, zonder dat het de gemeente iets kon schelen (1 Kor. 5). *De Korintiërs:* waar ze elkaar de tent uit vochten, omdat de een zei: 'Ik ben van Petrus', de ander: 'Ik ben van Apollos', een derde: 'Ik ben van Paulus', en een vierde heel vroom: 'Ik ben van Christus' (1 Kor. 3). *De Korintiërs:*